

మన జిల్ల

కట్టా రాంబాబు

ఆ అమ్మాయితో పాటు చాలా మంది అమ్మాయిలున్నారు గాని ఎందుకో ఆ అమ్మాయితేనే బాగుంటుందనిపించింది. ఆ అమ్మాయి అంత అందంగా లేకపోయినా కళ్ళ వున్న ముఖంతో వుంది. అక్కడక్కడ చిరిగిన బట్టలు. లంగా, ఓణీ వేసుకుంది. తను కాస్త పెద్ద వయసున్న దానిలా కన్పించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అలవాటు లేని ఓణీని అప్పుడప్పుడు సర్దుకుంటుంది. ఆ అమ్మాయికి పదిహేను సంవత్సరాల వయసుంటుంది.

దగ్గరకు రమ్మని పిలిచాను. నా దగ్గరగా వచ్చి నిలబడింది. మిగతావాళ్ళంతా నిరసనగా నా వంక చూసారు. వాళ్ళని చూస్తే చాలా జాలేసింది. భారతదేశంలోని పేదరికమంతా వాళ్ళ దగ్గరే వుంది. నేను పిలిచిన వెంటనే ఆ అమ్మాయి ముఖంలో నవ్వు కన్పించింది. ఆశగా నా వంక చూసింది.

“నాతో వస్తావా” అనడిగాను. తలూపింది.

“అయితే స్కూటరెక్కు” అన్నాను. ఆమె స్కూటరెక్కి లోపల ఒకతను నా దగ్గరకొచ్చి నిలబడ్డాడు. ప్రశ్నార్థకంగా అతని వంక చూసాను.

“ఓ పది రూపాయలిచ్చి వంపండి” అందా అమ్మాయి. పది రూపాయలతనికిచ్చి స్కూటర్ స్టార్ట్ చేసాను.

“పది రూపాయలెందుకు యిప్పించావు” అనడిగాను.

“అదంతే. నేను ఎవరితో ఎక్కడికెళ్ళినా పది రూపాయలివ్వవలసిందే” అంది.

“బ్రోకరా” అన్నాను నవ్వుతూ.

ఆ అమ్మాయేం మాట్లాడలేదు. స్కూటరు నెమ్మదిగా పోతోంది.

“టిఫిన్ చేశావా” అనడిగాను. లేదంది. అప్పుడే తొమ్మిది కావస్తుందేమో ఎండ

వేడినందుకుంటోంది. నేను కూడా టిఫిన్ చెయ్యకపోవడంతో దారిలో కనబడిన హోటలు దగ్గర స్కూటరాపాను. ఇద్దరం లోపలికెళ్ళి కూర్చున్నాం. బేరర్ వస్తే టిఫిన్ ఆర్డర్ చేశాను.

“నీ పేరేమిటి” అడిగాను.

“సావిత్రి” చెప్పింది.

“మీ అమ్మేం చేస్తుంది. ఇదే పనా”

“చచ్చిపోయింది” అంది కొంచెం బాధగా.

ఎందుకడిగానా అనించింది.

“మీ నాన్నేం చేస్తుంటాడు”

“ఇప్పుడేగా మీరు పది రూపాయలిచ్చారు.

దానితో తాగేసి పడుకుంటాడు”

ఆ అమ్మాయి అలా చెప్పతుంటే బాధేసింది.

“ఎంత వరకు చదువుకున్నావేంటి?”

“ఎనిమిది చదివి మానేశాను. అప్పుడే మా అమ్మ చచ్చిపోయింది. కుటుంబ భారం నా మీద పడటంతో మానక తప్పలేదు. ఈ పాటికి పదిలోకి వచ్చుండే దాన్ని” అంది బాధగా.

అంతలో టిఫిన్ ప్లేట్లు వచ్చాయి. ఎంతో ఆకలి మీదున్నట్లు గబగబా తినేసింది.

“రాత్రి అన్నం తినలేదు. బాగా ఆకలేసింది” అంది చెయ్యి కడుక్కుంటూ. నేనేం మాట్లాడలేదు.

బిల్లు పేచేసి బయట కొచ్చి స్కూటర్ స్టార్ట్ చేశాను.

ఎక్కడోతూ అడిగింది “ఇప్పుడెక్కడికి పోవాలి” అని.

“మా ఇంటికి” చెప్పాను.

“ఇంట్లోనా” అంది.

“ఏం బయటకు కూడా వెళుతుంటావా” నవ్వుతూ అడిగాను.

“నన్నెక్కడికి తీసుకెళ్ళితే అక్కడికి పోవడమే” అంది తనూ నవ్వుతూ.

స్కూటరు నెమ్మదిగా పోతోంది.

“ఎన్నాళ్ళనుంచి చేస్తున్నావీ పని” అడిగాను.

“స్కూలు మానేసిన దగ్గర్నుంచీ”

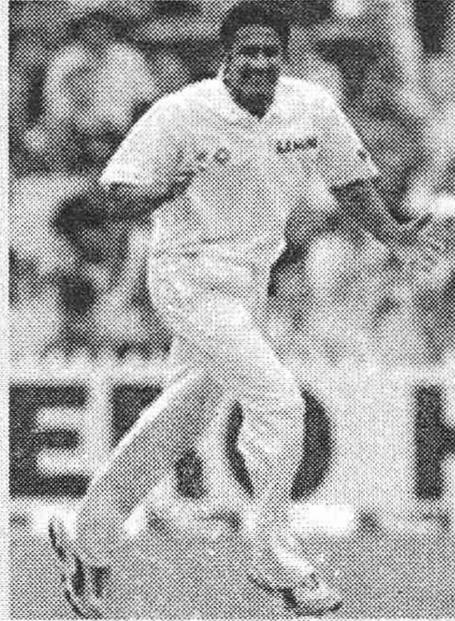
“నీ చేత యిలా చేయిస్తున్నాడంటే మీ నాన్న మనిషి కాడు” అన్నాను.

“ఏం చేస్తాం మా భర్త” నిర్లిప్తంగా అంది.

స్కూటరు మా ఇంటి ముందాగింది.

ఇంటి తాళం తీస్తున్నప్పుడు చుట్టుపక్కల చాళ్ళు నా వంక, ఆ అమ్మాయి వంక చిత్రంగా చూసారు.

అనిల్ కుంభే రికార్డు

మేటి స్పిన్నర్ అనిల్ కుంభే ఇప్పటి వరకు 85 టెస్ట్ మ్యాచ్లలో ఆడి 400 వికెట్లు తీసుకుని, అత్యధికంగా వికెట్లు పడ గొట్టిన మేటి క్రీడాకారుల్లో మూడవ స్థానం సంపాదించాడు. 400 వికెట్లు తీసిన 9 మందిలో ఒకనిగా నిలచాడు.

శ్రీలంకకు చెందిన ముత్తయ్య మురళీధరన్ 91 మ్యాచ్లు ఆడి 532 వికెట్లు తీసి ప్రపంచంలో నెం.1 బౌలర్గా (5.8 శాతం) పేరొందగా హాడ్లీ 86 మ్యాచ్లకు 431 వికెట్లు తీసి రెండవ స్థానంలో నిలిచాడు. షేన్ వార్న్ 112 మ్యాచ్లకు 527 వికెట్లు తీసి (4.7 శాతం) మూడవ స్థానం పొందగా, కుంభే కూడా 85 మ్యాచ్లకు 400 వికెట్లు తీసి (4.7 శాతం) మూడవ స్థానంలో షేన్ తో సమానంగా నిలిచాడు.

కుంభే తరువాత భారతీయ బౌలర్లలో 131 మ్యాచ్లకు గాను 434 వికెట్లు తీసి కపిల్ పేరొందాడు. (3.3 శాతం). నాలుగు వందల వికెట్లు అంతకన్నా ఎక్కువ తీసిన వారిలో వాసిమ్ అక్రమ్, అంబ్రోస్, మెక్ గ్రోవర్, వాల్ష్ మొదలయిన వారున్నారు.

“మీరొక్కరే వుంటున్నారా” అనడిగింది లోపలికొస్తూ.

“ప్రస్తుతం ఒక్కడినే వున్నాను. పదిహేను రోజులనుంచీ మా ఆవిడ ఇంట్లో లేదు” అన్నాను సావిత్రి వంక చూస్తూ.

“అందుకే ఇల్లిలా వుంది” అంది నవ్వుతూ.

నిజమే ఇల్లంతా చాలా చిందర వందరగా వుంది.

“మా ఆవిడ తమ్ముడి పెళ్ళికని వారం రోజులు ముందే పుట్టింటి కెళ్ళింది. పెళ్ళయి వారమయినా ఇంకా రాలేదు. శలవు లేకపోవడంతో నేను పెళ్ళిరోజుకెళ్ళి మర్నాడే వచ్చేశాను. వచ్చే ముందు నాకు సాధ్యం కాని పనిచెప్పి అది చేస్తేనే వస్తానని మెలిక పెట్టింది.

ఏదైనా చెయ్యొచ్చేమోగాని శ్రీమతి కోర్కె తీర్చడం చాలా కష్టం. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు. పదిహేను రోజులుగా శ్రీమతి లేని లోటు అంతా ఇంతా కాదు. అన్ని విధాలుగాను యిబ్బందిగా వుంది. నా యిబ్బంది గురించి ఆఫీసులో నా కొలీగ్ కి చెపితే అతనిచ్చిన సలహా ‘ఫలానా చోటికెళ్ళితే నీ పని అవుతుందని’. దాంతో అక్కడికొచ్చి నిన్ను తీసుకొచ్చాను.

“మీ ఆవిడగారు ఊరెళ్ళారా” అనడిగింది సావిత్రి.

“అవును” అన్నాను.

“ఎప్పుడొస్తారు”

“నిన్నీరోజు ఇక్కడికి తీసుకొచ్చానని తెలిస్తే వెంటనే పరుగెత్తు కొస్తుంది” అన్నాను నవ్వుతూ.

“మీకు పిల్లలా” అడిగింది మళ్ళీ.

“ఒకమ్మాయి”

“చదువుకుంటోందా” అంది. ‘చదువు’ అనే మాట అంటున్నప్పుడు సావిత్రి మాటల్లో ఏదో వేదన.

“ఇంటరు చదువుతోంది. ఇప్పుడు హాస్టల్లో వుంది”.

సావిత్రి ముఖంలో ఏవో నీలి నీడలు.

“నీకు చదువంటే ఇష్టమా” అనడిగాను.

“చాలా ఇష్టం. నాకు చదువుకోవాలని వుండేది. కానీ వీలు కాదుగా అందుకే ఇందులోకి దిగిపోయాను” అంది దిగులుగా. తర్వాత మామూలుగా అయిపోయింది.

“సరేండి. అవన్నీ తలుచుకుని ఏం ప్రయోజనం. కానీ నన్నెందుకు తీసుకొచ్చారో దాని సంగతి చూడండి” అంది నవ్వుతూ.

నేను సావిత్రిని ఎందుకు తీసుకొచ్చానో, తనేం చెయ్యాలో చెప్పి స్నానానికెళ్ళాను. నేను స్నానం చేసొచ్చేసరికి సావిత్రి ఇల్లంతా చాలా నీట్గా సర్దింది. మెచ్చుకోలుగా ఆమెవంక చూసాను.

“అంతమైన” హాయం లభ్యం

గుర్రాలు సుమారు 4 వేల సంవత్సరాల నుంచి మానవుడి పెంపకంలో, అధీనంలో ఉంటున్నాయి. రామాయణ భారత కాలాల్లోని అశ్వమేధయాగాలు, అశ్వికదళాలు తెలిసిన విషయమే. రథాలను లాగడానికి చైనా, ఇండియా, మధ్య ఆసియాలలో 3 వేల సంవత్సరాల నుంచి వీటిని వాడేవారు. డరియస్ ది గ్రేట్ గొప్ప పర్షియా చక్రవర్తి. పెర్సిపోలిస్ ను పరిపాలించేవాడు. అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ తో అతను జరిపిన యుద్ధాలలో గుర్రాలను విరివిగా వాడిన ఆధారాలున్నాయి. అలనాటి ఆ గుర్రాన్ని కాస్పియన్ గుర్రం అనేవారు. అయితే ఆ తెగ గుర్రం ప్రస్తుతం ఆదృశ్యమయిందని భావించేవారు.

కాస్పియన్ సముద్రతీరంలో 1965 లో ఒక చిన్న అందమైన గుర్రాన్ని గమనించారు. అది బళ్ళని లాగుతోంది. ఇరాన్ షా కుమారులలో ఒకతను లూయీ ఫిరోజ్ అనే అమెరికన్ అమ్మాయిని వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆమె ఈ గుర్రాన్ని కొనుక్కొని అమెరికాకు తీసుకొని వచ్చింది. ఆమె సంతానం ఈ గుర్రంతో ఆడుకుంటూ స్వారీ చేస్తూ ఉండేవారు.

తరువాత ఆమెకు ఇది మామూలు ఈ కాలపు గుర్రం కాదని తెలిసింది. అదొక ప్రత్యేక పురాతన బ్రీడ్ అని గ్రహించుకుంది. ఆ గ్రామంలో అదే లక్షణాలు కల అసలు సినలు కాస్పియన్ గుర్రాలున్నాయని గుర్తించింది. ఆ తరువాత క్రమంగా ఆ ప్రాంతపు పర్యటణలో ఇంకా ఆ జాతి మనగల్గుతోందని తెలుసుకుంది.

ఆ హాయం అస్తమయం కాలేదు.

ఈనాడు డిఎన్ఎ టెక్నాలజీ అందుబాటులోకి వచ్చింది. ఈ 21 వ శతాబ్దంలో ఆ గుర్రం జాతి మనుగడకి మంచి అవకాశం ఏర్పడింది.

- జమ్మి కోనేటిరావు

“చెయ్యాలినివి ఇంకేమైనా ఉన్నాయా”

అనడిగింది.

“చాలా ఉన్నాయి అప్పుడే ఏమయింది. అయితే ముందు నేను చెప్పింది విను. ఆ తర్వాత నీ నిర్ణయం చెప్పు. సరేనా”.

సరేనన్నట్లు తలూపింది.

“చూడు సావిత్రి! నేను నిన్ను ఎందుకు తీసుకొచ్చానో యిందాకే చెప్పాను. మాకు పనిపిల్ల అవసరం చాలా వుంది. అసలు మా ఆవిడ పుట్టింటి నుంచి రానిది కూడా అందుకే. నేను పనిపిల్లను మాట్లాడే వరకు ఇక్కడకు రానని మొండికేసింది. చాలా ప్రయత్నించాను. ఎవరూ దొరకలేదు. పని చేసే వాళ్ళు మీరుండే చోట దొరుకుతారని చెపితే అక్కడకొచ్చి నిన్ను తీసుకొచ్చాను. పనిమనిషిగా మా ఇంటి పనులు చేస్తానంటే మా ఇంట్లోనే వుండి చెయ్యొచ్చు. ఇంతకీ నువ్వు ఇంటి పనులు చెయ్యగలవా”

“ఎందుకు చెయ్యను. మీరొచ్చినప్పుడు అక్కడ చాలా మంది ఉన్నారుగా. అంతా పనులు చెయ్యడానికి వున్నవాళ్ళే. రోజూ మేం ఆ పని, ఈ పని అని కాకుండా ఏ పని దొరికితే ఆ పనికి పోతుంటాం. అటువంటి పుడు ఇంటి పనులో లెక్కకాదుగా” అంది.

“అయితే ఇక్కడ పనిచెయ్యడానికి మీ నాన్న

ఒప్పుకొంటాడా”

“మా నాన్న చేతిలో డబ్బులు పడితే చాలు మేమేమయినా పర్లేదు”

“సరే, నేను నెలకు ఇంత అని జీతం నిర్ణయించి అదంతా ప్రతి నెలా మీ నాన్న కిస్తాను. కాబట్టి అతనొప్పుకుంటాడు. నీకు రెండు పూటలు తిండి పెడతాం. కావలసిన బట్టలిస్తాం. ఇంట్లోనే వుండు. అన్నీ యిచ్చి నిన్ను ఇంట్లో పెట్టుకోవడానికి కారణమేమంటే మా ఆవిడకీ మధ్య ఓ ప్రయివేటు కంపెనీలో ఉద్యోగం వచ్చింది. ఇంట్లో పనులు చేసుకుని వెళ్ళాలంటే కష్టం. వచ్చేనెలలో ఉద్యోగంలో చేరుతుంది. అందుకే నిన్ను పెట్టుకోవలసి వచ్చింది. లేకపోతే యిద్దరు మనుషులకు పనిమనిషి అవసరంలేదు...”

చెప్పడం ఆపి సావిత్రి ముఖంలోకి చూసాను. నేను చెప్పేది శ్రద్ధగా వింటోంది.

“... అయితే నిన్ను చూసిన తర్వాత నాకింకో ఆలోచన వచ్చింది. నీకు చదువంటే చాలా ఇష్టమని తెలుస్తోంది. నువ్వు మా ఇంట్లో వుండి పదో తరగతి ప్రయివేటుగా చదువు. పుస్తకాలు కొనాల్సిన పనిలేదు. మా పాపవి వున్నాయి. పరీక్ష ఫీజు నేను కడతాను. నువ్వు శ్రద్ధగా చదువుకుంటే మా ఆవిడ కూడా సంతోషిస్తుంది. తనే నీకు కోచింగ్ కూడా

యిస్తుంది. టెంతుతో నువ్వు చదువు ఆపెయ్యాలిని పనిలేదు. ప్రయివేటుగా బి.ఎ. చదువుకోవచ్చు. ఎప్పుడూ ఇలాగే పనిమనిషిగా వుండి పోనక్కర్లేదు. ఏదైనా చిన్న ఉద్యోగం సంపాదించుకుని నీ బ్రతుకు నువ్వు బ్రత కొచ్చు. తెల్పిందా” అన్నాను.

సావిత్రి కళ్ళలో సన్నని నీటితెర.

“ఇంతకీ మా యింట్లో వుండటం నీ కిష్టమేనా”.

ఇష్టమేనన్నట్లు తలూపింది. సావిత్రి కళ్ళలో కృతజ్ఞత.

“అయితే ఓ పని చెయ్యి సావిత్రి. ముందు శుభ్రంగా స్నానం చేసిరా. ఆ తర్వాత మని ధర్మికి అన్నం వండు. కూరలు నేను హోటలు నుంచి తెస్తాను. కాసేపు రెస్టు తీసుకో. ఇంట్లో మాసిన బట్టలున్నాయి. అవి ఉతుకు.

పనంతా అయ్యాక ఇల్లంతా శుభ్రంగా కడుగు. ఈ రాత్రికే అమ్మగారు బయలుదేరి ఉదయానికల్లా వచ్చేస్తారు. రేపటి నుంచి ఏయే పనులు చెయ్యాలో తనే చెపుతుంది సరేనా” అన్నాను.

తలూపింది.

పాతవి మా అమ్మాయి బట్టలుంటే తీసి సావిత్రి కిచ్చి బాత్ రూమ్ చూపించాను. అవి తీసుకుని వెళ్ళింది.

ఈ విషయం శ్రీమతికి ఫోన్ చేసి చెప్పాలనిపించింది.

“ఏమోయ్! నీకో శుభవార్త. మనకి పనిపిల్ల దొరికింది. ఆ అమ్మాయిలో ఇంకా పనితనం పోలేదు. నిజంగా పనిపిల్లే అనుకో. ఆ అమ్మాయి పేరు సావిత్రి. నీలాగే చదువు పిచ్చి. టెంతు ప్రయివేటుగా చదవమని చెప్పాను. సావిత్రికి నువ్వే చదువు చెప్పాలి. నీకూ ఇంట్లో కొంత కాలక్షేపంగా వుంటుంది” అంటూ సావిత్రి కుటుంబ వివరాలు, సావిత్రితో నేనేం చెప్పింది అంతా ఫోనులో నా శ్రీమతికి వివరించాను.

ఎంతకాలానికి మీరు మంచి పని చేసారంటూ నన్ను శ్రీమతి మెచ్చుకుని ఈ రోజే బయలుదేరి వస్తున్నానని చెప్పింది.

సావిత్రి స్నానం ముగించుకుని వచ్చింది.

ఎప్పుడో నేను ఇష్టపడి మా అమ్మాయికి కొన్న బట్టల్లో వున్న సావిత్రి ముఖం చూస్తే నాకు సావిత్రిలో మా అమ్మాయి కన్పించింది.